

182621	AG Her /RVA/	Két fő- és egy mellékminimumot figyeltek meg az észlelők JD 252 ill. JD 288-kor /15 megfigyelő/.
184205	R Set /RVA/	Sekély mellékminimum után augusztus végén következik be 8 ^m 5-s főminimuma /16 észlelő/.
194542	DF Cyg /RVB/	Bár csak június-júliusban észlelt, leirt egy teljes periódust /Sch/.
200916	R Sge /RVB/	Egy minimuma észlelt, JD 264 körül/Kvi/.
203226	V Vul /RVA/	Maximum környékén észlelték, de csak a leszálló ágak eleje észlelt /Bgb, Kvi, Mzs/.

PETROHÁN BETTY

Változós érdekességek

☒ BOLYGÓRENDSZEREK VÁLTOZÓCSILLAGOK KÖRÜL?

Két generációval ezelőtt a naprendszer eredete még egyike volt a tudomány legnagyobb rejtélyeinek. Mára azonban a csillagászok többsége úgy véli, a kérdés lényegében eldőlt. Ez részben az elméleti munkáknak, részben a fiatal csillagokkal kapcsolatos észlelési eredményeknek köszönhető.

Ilyen fiatal csillag a HL Tau és a - programunkban is szereplő - R Mon. Ezt a két csillagot nemrégiben Steven Beckwith és három kollégája tanulmányozta infravörös foltinterferometria segítségével. Ugy találták, hogy mindkét csillagot kb. 1 ivmásodperces porhaló veszi körül. Az illető csillagok távolságára átszámítva ez az R Mon esetében 1300x1300 CSE, a HL Tau-nál 320x200 CSE méretet jelent.

Ehhez hasonló következtetésre jutott Gary Grasdalen egy másfajta infravörös térképező technika segítségével. Korábban vizjég és szilikát por szinképi sajátosságait találták a csillagot övező haló anyagában.

A halók stabil képződményeknek tűnnek: a csillagok körül forgó porkorongoknak. Beckwith csoportja a por tömegét legalább a Föld tömegéhez találta hasonlónak a HL Tau-nál és 10-szer nagyobbak az R Mon esetében. A porral együtt jelenlevő gáz tömege a Jupiter és a Szaturnusz tömegével mérhető össze. Ezek az értékek a tömegek lehetséges alsó határai.

Beckwith és kollégái megbecsülték a korongok vastagságát is. A HL Tau-nál ez az átmérő 11%-a, az R Mon-nál pedig a 18%-a. A naprendszer keletkezésével foglalkozó elméletek 20-40%-os vastagságot tételeznek fel.

Sky and Telescope 85. július

☒ R CORONAE BOREALIS

Két éven belül másodszor is aktív az R CrB. Az eddig beérkezett észlelések szerint a csillag szeptember 9-én kezdett halványodni. Szeptember 20-ig 7,0 magnitúdra halványodott.

MZS